

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber sextus Decretalium

Bonifatius <VIII., Papst>

[Basel], 10. Dez. 1477

De renunciatione

[urn:nbn:de:bsz:31-321569](#)

a Celeritate. nota q̄ hic reprobatur celeritas et est gē
 nerale in omnibus personis p̄ mouendis. viij. q. ii. dile
 cissimi. Item ppter rei nouitatis. xxij. di. cōmūnis filius
 Item ppter reuerentiam sacramēti recipiendi. de con. di.
 iiii. iudei. Item propter metum incommoditatis emer
 gentis. xij. q. ii. sine exceptione. Item propter honestatē
 et vt res carior has
 beatur. xvij. q. ii. in
 stituum. Itē ppter
 certitudinez haben
 dam. vt. xvij. q. ii. si
 q̄s incognitus. Itē
 propter reuocandi
 difficultatem vt in
 dandis sentēc̄ns. ii.
 q. i. deus oipotens
 et hic vel in ipsaruz
 executione. xij. q. ii.
 cum apud. Item in
 legibus condendis.
 iiiij. di. in istis. Itē
 ppter rei dignitatē
 .ixi. di. mīcam. Itē
 ppter periculosam
 sacramenti iteratio
 nem. de conse. di. iiiij
 cum itaq̄. Interdū
 autem desideratē ac
 celeratio ppter me
 tum otaminationis
 .vij. di. mala ppter
 metum defectus. v.
 di. baptizari. ppter
 metum v̄surpatōis
 .xxij. v. q. ix. loci. ppter magnitudinem transgressionis
 .xxvij. q. i. si custos. ppter inobedietie culpam. xij. q.
 ii. qui et humāns. ppter debitum obediētie. xciij. di.
 c. i. ppter rectitudinez disputationis. xl. di. disciplina
 ppter periculum immens. vt in vacatione ecclesie. s. e.
 cum inter vniuersas. vñ et cautio danni infedi celeritatē
 desiderat. ff. de dam. infec. l. i. et idē in symonia. vt. s. de
 re iudi. c. ii. de h. p. ad h. vbi ex certa cā idē est reperiri.
b Preferens. sic. s. e. auaricie. et. c. quozandam.
c Cupiditatem. que omnium malorum radix est. xlvi.
 di. bonozum. de pe. di. ii. quia radix.
d Iuri. qd facere non debet. viij. q. i. si quis ep̄ s. m. fi.
e Homicus. si. s. e. cupientes. q̄ si vero.
f Discusso negocio. maleficiunt. et puniūtur si indignū
 promouent. vt. s. e. nihil est. et. s. de preben. graue.
g Apostoli. pauli. i. ad ethim. vij. c. xxij. di. q. i. lxxvij.
 di. quid est cito. s. e. cum nobis olim.
h Manus. confirmatorias de quibus loquimur.
i Morbo. nam quod medicamenta morbis exhibent.
 hoc iura negocjs in aue. hec constō. que innoē. consti
 in prim. col. viij. jo. andree.
k Fraudibus obuiare. quod faciendum est. s. e. auaricie
 et. c. commissa. et. j. ti. prop. c. ii.

l Tales. sc̄ factas non vocatis competitoribus. vel his
 qui se vellent opponere. si qui essent.
m Inanes dicebam⁹ olim. et no. de hoc innoē. et host.
 de ap. constitutus. ii. et de do. et otu. olim. q̄ affirmatio
 facta vocatis his qui vocandi erant. et cum cause cogni
 tione. habet vim diffinitiue. hinc est. q̄ reuocari non po
 terit et si appelletur
 appellati p̄ vt a dif
 finitua. si autez fiat
 sine cause cognitiōe
 et non vocatis vo
 candis vim habz̄ in
 terlocutorie. ibi de
 hoc plenus p̄ eos
 videre poteris. sed
 hodie non valet co
 firmatio sine voca
 tione huius deē. vt
 hic vides. qd si sic co
 firmatus administrat
 satis crederet q̄ si
 erauit in facto q̄
 credidit vocationes
 factam. que facta si
 erat excusat a pes
 na decre. s. e. auari
 cie. et. c. qualiter.
 maxime cum vocatio
 et citatio ista fit su
 perioris officium. et
 non partis. Sed si
 erauit in iure. cum
 a dicta pena nō cre
 derem excusari. ad
 hoc. j. de reg. iur. igno rantiā cum suis concor.
n Nomina. si. j. de sen. ex. statuimus.
o Generaliter. et publice. quia talia edicta in publico
 proponi debent. de postul. c. i. et est contra illos qui ad
 huc fraudem faciunt constitutioni. faciendo hanc voca
 tionem fieri coram certis amicis.
p Opponere. ne electus confirmetur.
q Peremptorio. nunquid post hunc terminū veniens
 audietur sup hoc dic vt. s. qui ma. accus. pos. cum in tua
 officium tamen iudicis in his non quiescit. vt. s. e. cum
 nobis olim.
r Competenti. s. m. locorum distantiam. personarum et
 negoti qualitatem.
s Que scilicet dicta de vocationibus faciendis. et quod
 valeat confirmatione aliter facta.
t Observari. Nuid in prouisionibus vel collationibus
 nunquid in eis habebit fieri hec vocatione. Tūtum puto
 et in his hoc fieri. non tamen credo de verbis vel mente
 huius iuris hoc esse. et facit. j. de preben. cum in illis et
 optime. e. ti. episcopus.
 Dominus. **Johannes.** **Andreas.**

Quoniam. q̄r quidā plus q̄ expediret curiose refe-
reabant m dubium an papa possit renunciare pa-
patui. Celestinus. v. dū p̄fideret ec. romane regi
mini. statuit de oſilio et aſſenſu ſuoꝝ fratrū q̄ ſummiꝝ
pontifex libere poſſet renunciare papatui. qd ſtatutū ne
obliuionē daret. et ne ſe p̄dicto caſu dubiteſt vltterius in
ter alias h̄. vi. lib. oſtōnes. de fratꝝ ſuorū oſilio dñs
bonifaciꝝ hec rede
git ad perpetuam
rei memoriam.

a Curiosi qui maiores curas exhibete volunt q̄ res exigit. ad hoc. iij. di- demiq̄. de cō. di. v. quimq̄ modis.

b *Expediunt. qd
faciendum n̄ est. C.
de sū. tri. l. nemo j̄.
de here. c. ij. et. j̄. de
re iudi. abbate. ad
finem. jo. an.*

(Apostoli-pau)

Li m ep̄la ad ro·m·
·c·a h̄es eadē abba
·xlinj·di· sit rector·
d^o Sollicitam · vi-
de · j· deducere mi-
nus prouide vide-
bantur · iō · an ·

e *Marie·compa-
tium·vnde si suffi-*

ciens fit renunciare
poterit. ut per infe-
riora patetibit.

F **I**n sufficientem .
pter hoc tñ n possz
deponi . qz ppter so
lam heresim depomi
tur . xl . d . si papa .

sed alij plati ppter insufficientiam bene deponunt. et ec/
clesiastici et seculares. x viii. q. i. si quis abbas. xv. q. vii.
alius. et ppter negligentiā. lxxxi. di. dictum. s. de here-
excomunicamus in fi. Et no. q̄ licet omnis sufficiēta esse
dicatur in papa. ita q̄ omnia iurata in pectore habeat. g.
de osti. c. i. tñ interdū insufficientes esse p̄t. vt h̄. et interdū
eum fallit obliuio. xxij. di. p̄terea. ubi de h̄. sic sedes ipa
aut sanctum inuenit. aut sanctum facit. quis em̄ sanctum
dubit et quē a p̄ceptāte i. e. xl. di. n̄ vos et tñ hereticus pos-
set esse. et ppter herefim deponi. e. di. si papa. et posset ex
multis insurgere insufficientia h̄. vt ex defectu literaturae. et
senectute ex infirmitate. vel filibus. /cio tenetur ut in
h̄ Regendā. ad qd ex offici p̄bemio huius lib. jo. an-
i. Videbant. et erat ipoz ratio motua. qz q̄ renunciat
renuciare dz in mamb⁹ superioris. et alit m̄rimoniū spūale
non dissoluit. s. de renū. admonet. si papa supiorem non
habet. ergo renuciare n̄ p̄t. Item fungit vice dei. q̄s vi-
ces sic vid̄ ossibus h̄re annexas q̄ a se abdicare nō possit
ad h̄ de testa. mona. cū ad monasteriū in fi. sed stratum
verū est. vt hic fides. et pbatur ex eo. qz marcellimus re-
nunciavit papatui cui substitutus fuit marcellus. xxi. di.
nūc aut. Tē clemēs renunciavit papatui et successit lmus
et eo mortuo clet⁹. et illo mortuo iterū successit ele. vt m
eronicis. et vide de h̄. viij. q. i. c. i. hinc disputat h̄ mūd⁹
i. e. t̄ h̄ac op̄i. approbavit jo. viij. q. i. c. n̄ aut. Ad id qd
q̄ renunciatio fieri dz in mamb⁹ superioris fateor id vero. ubi

est supior: sed hic ppter impossibilitatē ius illud seruari non p: et facit optime. s: ti: px: Indemnitatis. g: pñ: et. s: e: licet de vitāda discordia in fi: Itē inferiores prelati a suis platis ostimentur et instituuntur. vnde non est mirum si sine ipsorum licentia renunciatē nō pñt. sed papa a nemine confirmatur. vnde sicut sine superiore instituita fine superiore renunciet ad hoc. s: de reg: iur: c: i:

k *Predecessor: cū
digintas vacat alās
q̄ per mortem suc-
cessor n̄ congruedi-
citur p̄decessor. s; di-
cere dberet p̄cessor
p̄decessor em̄ idem
q; p̄decedēs nisi di-
cere velis q̄ quocū
q̄ vacet prelatus q̄
ad illā decessisse pu-
tatur. t̄ est exp̄llum
•vij. q. i. q̄ ecce m̄ q̄
bus. et. xxiij. q. ij.
•q. i.*

Dum eiusdē·po/
stea em̄ iphus con-
stitutio non valuit
quia pontifex non
erat ut ē·patet.

mfratribus·car-
diales ergo fratres
vocat cum de iphis
pmixtum loquit̄. q.
de offi. le. officij.

n Statuit creden-
dum ē pape hoc re-
ferenti. s. de testi.
cum a nobis in fi.
o Reſignare hic
exprefſe no. jo. vñ.
•q. i. nō aut in glo-
magnam in fi. et facit

magnum in rite et rati-
quod no. lxxix. di. si quis pecunia . xviii. q. in. quam sit .
p. Temporis. hinc est q. antiquorum memoria melius p-
scripta tenetur. et de hoc vide qd no. s. de pba. tertio .
q. Oblivioni. omnium enim habere memoriam. et in nul-
lo peccare i*c.*s. vt ec. bene. vt nostrum.

Recidivā. qd̄ esse non d3. vt. s. de x. sig. ex pte. n. cū

~~luis decor. memoria facit. i. de re iudi. ad apostolicam super-~~
~~f. Miss. Scripturam: et quod ibi dicam in prima glo-~~

Tu te prebendā · si in fraude expectānis p̄mā vacaturā

Pecum in primo crederet pinguis vacare renunciet alii
quia tenue quā habebat rē tenuē erat dāc illā reci-

quis tenue qua habebat. no tenet expectas illa recipi
mo illa dimissa expectabit aliam sine fraude vacante: et

filli renunciati illa pinguis postea oferat. Et ipso probata

fit **fraus** **et** **carebit** **vtracq.** **Scire** **debes** **q** **q** **nemio** **vide**
tur **fraudare** **eos** **qui** **sunt** **et** **absentia** **ut** **ff.** **de** **ra** **iu**

tut fraudare eos qui licent et diligunt. ut. ff. de re iur. nemo videtur. et i. e. ti. scienti. puto nec dec. ista nec eius

penam locum habere. ubi expectans sentit hoc sciens

*illa tenuē habere. pone em q̄ plus sibi placet, puiso tam
q̄ non amittatur symonia. hatur enim sibi n̄; imo n̄;*

Proximo vacaturā debet datur enim ibi primo va-
cans. et sic p fraudes vi-

debatur via p̄cludi ad alia secus si h̄z s̄as super ea quam
dixerat et cōtendē se tunc frācūs iſe s̄hī nō ē h̄fīt

ducet et acceptanda. q; tunc fraus illa hbi non pculustet viam qd est vez. nisi acceptasset primā. que vacaret qd

potest. licet certam et noiam talis acceptare non possit

¶ de concess. preben. ne captande. qz tunc p omnia idem
¶ A rostellis v. cibis etiā in casu de reā de mācī huius

et. c. si eum. et. s. de se p. cu aliquidbus. cu si. Alius q. papa ad vacatas oter lat. aci. ius non tribuit. vt. s. de occ. p. b. c. ii. statem singla singulis referte. b. In eadē

a. Digni eccia. s. in q. expectas. et idem si expectabat in ciuitate vel paucia si in ea fieret talis fraus cu eadem

fit ratio. c. iet. de vacatione p. renunciatōez dicit q. de

c. Renun illa ad titulū h. idē credo si in fraudem occi

dere vel deponere

tur sez qui tenuem obtinebat. vt p. clu/

deretur expectanti via ad pingueum vt

secundum h. dicā q. expeditā primā va

caturam primā si va

cat in eius fraudem

recipere nō tenetur

d. Illa. tenui remu

cata. e. Tibi.

cui debet prima et n. scba. f. Aliz

cuius. quia valde se

nex est. vel infirm⁹

valde.

g. Vel alias. puta

q. tractat ille q. in

sacris non est de ma

trimonio strahēdo

vel q. electus est v. el

eligi speratur in epī

scopū v. religione

vult p. fiteri vel de

crimine accusat p. /

ter quod creditur

deponend⁹ vel h. is

similia.

h. Proximo. idem

credo si non in p. xi/

mo dummodo frau

dulenter fiat renun

catio talis. et possit

id alias cōstare. q. /

semper ratio rema

net pone em⁹ q. lēas

babeo ad primam vacaturam. et ticius. licet nō speretur

de p. rima vacatione. tamen quia me odio p. sequitur renū

ciat prebende que valet vnum florenum. vt sic impedit

in pinguisbus si vacaret. certe cum eadē fit ratio idē credo

h. Coniecturas. no. q. dolus. p. baē ex p. spicis cōiectu

ris. et q. eum allegat p. bare illū debet. ff. de p. b. l. q. cies

. q. qui dolo non enim debet acceptare si hoc scvit sed

a. Obmissa. omittere ut hic videt. k. Aliam. puta

non vacauit illa de qua sperabatur. sed alia.

l. Debitam. licet em̄ ista n̄ sit p. mo vacans. sed scbo t̄ rōe

Fraudis p. mo vacans singiē. et est h. s. de se p. si apter. e.

li. et m. hoc p. ferri eqtas rigor. apte fraude. ad idē. C. S

iud. l. placuit. C. de fur. et suo cor. si q. s. seruo. et. j. de re

rum p. mu. e. vno. et sic no. casu m. quo h. scribaē de prima

vacatura debet secunda. alios casus habes ad idē de p. b.

. e. q. in fi. e. ti. q. sepe. et. c. c. in eccia. et. c. ei cui. et. j. de

terum p. mu. e. vno. semel renūciavit. et sic repetere nō

m. Habita. cui. poterit. vij. q. j. q. piculosum. cum h.

n. Ambita. s. p. cupiditate et fraude. et est si. s. de trāla.

licet. et. c. quanto. vij. q. j. si quis e. ps. suis ergo termis sit

quisq. contentus. nec vlera mensura his iutis affectet au
geri. vt in p. dicto. c. si quis. in. fi. ambiā aut ideo carere
debet. q. expectanti debeat. sed etia. si non debere. puta
q. vacauit alia a. illā ob quā siebat renūciatio. cu. n̄ de
bebatur renūciati q. eā adeptus est cum iste finis

R. non distinguat. et hoc faciunt p. dicta iura.

Omana. dū archieps remen. visitaret prouinciam

remensem et non de

bito modo fuisset a

suffraganeis recep

tus excōicauit eos

et fecit p. propri edi

ctum per totam p.

uincia remensem. q.

omnes subditi ipso

rum suffraganeorum

audit et ipm. p. suis

causis dirimēdis pa

pa. Innoē. reuocat

hoc edicuz et dicit

q. licet iphi suffra

ganei. p. suis culpis

excōunicati sint. n̄

tamen ad archiepm

jurisdictio ipsoz de

uolunt cu. id cautum

non repiat in iure

licet n. alias pro cul

pis ipsoz possit des

bita pena punire. In

summa hoc dicit. iu

risdictio suffraganei

excōunicati ad

metropol. non de-

uoluntur.

p. Romana. mul-

tas decre. eiusdē no

minis et autoris et

de eadem cā q. erat

inter remen. et sus

fraganeos h. ebis in

p. cessu h. ius libri.

q. Publicatum ex

pte atēpi remen his

S. Subditis. in quos archieps iurisdictionem nō has

bet insi in certis casibus expressis a iure. et no. s. de offi.

or. pasto. alis. et ideo edictum istud reuocare debuit cu

uerget in p. iudicium suffraganeorum. et aliorum in

feriorum iurisdictionem habentium et suum ius absorbe

ret q. esse non dz. cu. n̄ nisi p. appellatione ad ipm q. ones

tales deferant nec ipse plus iuris sibi p. vendicare q. ei

fi. cañ. fit concessum. de offi. or. duo simul. ix. q. iij. con-

questus. et. q. iij. c. ii. et. x. q. iij. q. cognouimus. et. xiiij.

f. Causis. q. s. m. se h. i. subditi. n. m. tellis. 1. q. iij. c. ii.

gas de caus. q. s. h. erent subditi cōtra suffraganeos ipsoz

q. tunc licet effet edictum. xi. q. i. puenit. et. c. h. q. s. cum

clericu.

/rentur. hoc dicit. q. forte nō stabant an iuste

t. Cene. / suissent excōicati. / excōunicari. vt. xiiij.

u. Suis. p. alienis em̄ n̄ debent. 1. q. iij. si habes.

x. Culpis. nota q. licet ex sua culpa excōicatus fit epus

ita q. iurisdictionē exercere n̄ possit. non tñ apter hoc ad

metropolitanū suū transfertur iurisdiction. si. de occ. p.

quia diueritatem. sed apter negligentiam bene trāfert

et iurisdiction q. p. bendarū donatio de epo ad a. p. m. vt ibi